

Signaal Digitaal – recensie – 20 okt 2021

Vroege ontwikkeling alle kansen geven

Verhaest Yannic & Nicole Vliegen (red.)
9789463372169 | 2020 | Pelckmans

‘Vroege ontwikkeling alle kansen geven’ is gepubliceerd in 2020 onder redactie van Nicole Vliegen en Yannic Verhaest. De auteurs zijn beiden psychodynamisch psychotherapeut en Infant Mental Health (IMH)-deskundige, verbonden aan het facultaire praktijkcentrum Praxis P en RINO Vlaanderen. Deze ‘gids voor good practice’, zoals ze het boek zelf omschrijven in hun voorwoord, kwam tot stand in een samenwerking tussen RINO Vlaanderen vzw, Praxis P en de onderzoeksgroep Klinisch psychologie van de KU Leuven.

‘Vroege ontwikkeling alle kansen geven’ gaat over de relatie tussen ouders en kinderen in ontwikkeling en wat die ontwikkeling bevordert of bemoeilijkt. Op een bemoedigende manier wordt de focus gelegd op de vroege ontwikkeling als fundament voor de latere ontwikkeling.

Zo ook mooi omschreven door de auteurs zelf: “De kleinste stekjes in de tuin hebben de grootste zorg nodig, want de kwetsbare kleintjes van vandaag zijn de bomen van de toekomst.”

De auteurs vertrekken vanuit de actuele wetenschappelijke inzichten en vertalen ze naar de dagelijkse praktijk van de ouders en zorgverleners (op de nulde en eerste lijn). Het boek is heel toegankelijk geschreven met als rode draad de metafoor van ‘het nest’. Het nest als metafoor voor het gezin, de plaats waar alles begint en het nest rond het nest als verwijzing naar iedereen die op één of andere manier rond het gezin staat. Met het gezegde ‘It takes a village to raise a child’ in gedachte is er in dit boek dan ook aandacht voor dit hele dorp: de ouders, het gezin, de familie, een sociaal netwerk, een maatschappij en de cultuur.

Na de inleiding, waarin de focus ligt op Infant Mental Health in de geestelijke gezondheidszorg voor jongeren kinderen en hun ouders, is het boek opgedeeld in twee grote delen.

In het eerste deel wordt er stilgestaan bij het nest; de ontwikkeling van kinderen, hun ouders en de relatie tussen beiden. Er is aandacht voor de wisselwerking tussen de ontwikkelingsnaden van het kind en de afgelegde ontwikkelingsgeschiedenis van de ouders. Soms helpen deze elkaar groeien, soms remmen ze elkaar af. Dit deel geeft veel inzichten in al deze dynamieken van groei en verandering in het nestje, wat een gezin is voor zijn gezinsleden. Daarnaast krijgen we inzicht in het beschrijven van de ontwikkeling volgens ontwikkelingsfasen zoals baby, peuter- en kleuterfase of ontwikkelingstaken- en opdrachten, bijvoorbeeld het opbouwen van vertrouwen. Een ontwikkelingstaak die in een bepaalde fase bereikt wordt, kan nadien verder versterken of, in minder gunstige omstandigheden, weer verloren gaan. Hierin ligt net de kracht van ontwikkelingsondersteuning: negatieve ontwikkelingsuitkomsten blijven open voor verandering.

In het tweede deel ligt de nadruk op het nest rond het nest: ontwikkeling ondersteunen in dagelijkse situaties. Er wordt vooral stilgestaan bij het gegeven dat kinderen en ouders ontwikkeling, groeien en veranderen door talloze kleine ervaringen. Het ondersteunen van deze ontwikkeling kan dan ook het best plaatsvinden te midden van het leven van elke dag. Ontwikkelingsondersteuning gaat dan ook niet over grote interventies, maar allereerst over vele kleine, dagelijkse en 'gewone' handelingen.

De zorgverlener vindt in dit deel handvatten die hij nodig heeft om de ontwikkeling van kinderen en ouders alle kansen te geven. Dit gebeurt heel verhalend en aan de hand van veel voorbeelden. Een rode draad doorheen dit deel zijn de mentaliserende vaardigheden van zowel de ouders als de zorgverlener.

Het is zo mooi hoe er doorheen heel het boek een bijzondere aandacht gevestigd wordt op het feit dat elke ondersteuning, hoe klein ook, een wezenlijk verschil kan maken in het groeiproces van een ouder of kind. De kleine dingen in de dagelijkse interacties opmerken en er woorden aan geven, kan al een startpunt zijn van een zorgzame relatie tussen de zorgverlener aan de ene kant en het kind en/of ouders aan de andere kant. Het zijn zaken die we als ouders of zorgverlener vaak (onbewust) doen, zonder stil te staan bij het feit dat ook dit een grote meerwaarde biedt. Doorheen het boek lees je het mooie dat hieruit voortvloeit door de vele voorbeelden uit de dagelijkse praktijk die beschreven worden.

Telkens ik in dit boek lees brengt het mij een hoop positieve energie om verder te gaan in mijn werken met kinderen en ouders.

In het slot beschrijven de auteurs zelf wat hun uitgangspunt was bij het maken van dit werk: een boek maken dat prettig oogt, fijn leest, eentje dat uitnodigt om vastgenomen te worden, in te bladeren en te kijken, een boek dat inspireert en aanzet om na te denken over je eigen handelen en je eigen keuzes te onderzoeken en te fundunen. Ik kan niet beter omschrijven wat dit boek voor mij betekend heeft. De auteurs zijn naar mijns inziens dan ook geslaagd in hun opzet.

Marijke Van Campenhout, CAR Buggenhout

Signaal Digitaal is het digitale tijdschrift van Sig vzw.
Meer info op www.sig-net.be > Signaal Digitaal

Redactie

Geert Andries
Dieter Baeyens
Annemie Desoete
Hilde Roeyers
Sven Van Geel
Herman Van Hove
Marc Van Ussel
Hilde Van Waelvelde
Petra Warreyn
Inge Zink

INCLUSIE IN-ZICHT

De werking van Sig wordt ondersteund door het Wetenschappelijk Netwerk, bestaande uit meer dan 40 leden verbonden aan universiteiten en hogescholen. De volledige namenlijst vindt u op www.sig-net.be > Wetenschap

Redactiesecretariaat

Tijdschrift Signaal Digitaal > signaaldigitaal@sig-net.be
p/a Sig vzw, Pachthofstraat 1, 9308 Gijzegem (Aalst) (B)